Ha’azinoe; Dewariem 32: 1 – 52

Ons lied van binnenuit vinden

Het Torah-deel dat we lezen tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer is Ha’azinoe. Mozes spreekt zijn laatste woorden aan het volk uit, een lied waarin hij God prijst, de zonden van de Israëlieten bekritiseert, maar ook belooft de vijanden van Israël te wreken. De sidra eindigt met Mozes die door God wordt verteld: "Je zult sterven op de berg die je op het punt staat te beklimmen ..."

Waarom wordt *Ha azinoe* als een lied uitgesproken nadat de hele toespraak van Devarim in proza is gereciteerd? Rabbijn Jonathan Sacks wijst erop dat Mozes,

"... de man met intellect en morele moed wordt de figuur van emotionele intelligentie en staat zichzelf toe om, naar het mooie beeld van Judah Halevi, als de harp voor Gods lied te zijn. Helemaal aan het einde van zijn leven wendde de grootste van alle profeten zich tot emotionele intelligentie, wetende dat tenzij hij dat deed, zijn lessen misschien wel in de hoofden van de Israëlieten zouden doordringen, maar niet in hun hart... Het zijn gevoelens die ons ertoe aanzetten om te handelen, ons de energie geven om te streven en ons vermogen voeden om onze verplichtingen door te geven aan degenen die na ons komen." (*Joodse Levensveranderende Ideeën, Ha azinoe*)

Het is niet verrassend dat de wetenschap de emotionele effecten heeft bevestigd die zang en muziek kunnen hebben en ons diep kunnen raken. Neuro-imaging-onderzoeken tonen herhaaldelijk aan dat bijna overal in de hersenen gebieden betrokken zijn bij het luisteren naar muziek, veel meer dan wat er gebeurt bij spraakverwerking. Fysiologisch gezien kan muziek de cortisol-spiegel verlagen en een stijging van dopamine, serotonine, endorfines en oxytocine veroorzaken.

Binnen een paar dagen zullen we het gezang van *Kol Nidrei* reciteren en horen. De traditionele beklijvende melodie dringt door en ontroert ons.

Alan Lew noemde zijn baanbrekende boek over de voorbereiding op het harde werk van dit seizoen: "*This Is Real, And You Are Completely Unprepared*." Welnu, vrienden, we komen nu tot de kern, en het zou heel, heel echt moeten voelen! We hebben de woorden van de *UnaToneh Tokef* al verschillende keren gereciteerd, wanneer we nadenken over "wie zal leven en wie zal

sterven?” Over slechts een paar dagen zullen de metaforische poorten naar de hemel sluiten aan het einde van *Jom Kipoer*.

De meesten van ons brengen ons leven echter over het algemeen door in een staat van diepe slaap. De meeste van onze acties worden gedaan uit gewoonte, zonder bewustzijn. Deze *Jamim Noraïm*, Dagen van Inkeer, bieden ons de mogelijkheid om ons te concentreren op onze sterfelijkheid, en zelfs al is het maar kort, wakker te worden voor wat echt is. Op *Jom Kipoer* doen we letterlijk alsof we dood gaan:

> "... je repeteert je eigen dood. Je draagt een lijkwade, net zo als een overledene, je eet, drinkt en hebt, net als een dode, geen gemeenschap. Je roept de wanhopige kracht van de laatste momenten van het leven op... een koude rilling overvalt je. De poort tussen hemel en aarde is plotseling begonnen te sluiten. Dit is je laatste kans."
> (Alan Lew, *This is Real, and You are Completely Unprepared*, pp. 4-5)

In een andere poging tot spiritueel wakker worden horen we sinds het begin van Eloel dagelijks de sjofar klinken, waarvan de Rambam ons vertelt:

> “Het is alsof het [de sjofar] zegt: ‘Slapers wordt wakker uit uw slaap, kijk naar uw gedrag, kom tot inkeer en gedenk uw Schepper’” (*Mishneh Torah, Hilchot Teshuvah* 3:4).

Maar zoals Jonathan Safron Foer schrijft: “Je kunt iemand die doet alsof hij slaapt niet wakker maken.” En dit is precies de plek waar de meesten van ons ons leven leiden. Wij doen alsof we slapen. We doen alsof we nooit zullen sterven, ik zeker niet, en zeker nu niet.

Het zou verstandig zijn om acht te slaan op de les van Rabbi Eliëzer:

> “Kom tot inkeer (*Shoev*) een dag voor je dood. De studenten van Rabbijn Eliëzer vroegen hem: Maar weet iemand de dag waarop hij zal sterven? Hij zei tegen hen: Des te meer is dit een goed advies, en men moet vandaag tot inkeer komen, voor het geval men morgen zal sterven; en door dit advies op te volgen, zal men zijn hele leven in een staat van inkeer doorbrengen. (Talmoed Shabbat 153A)

En hier zien we waarvoor we wakker moeten worden. Het is *teshoeva*, vaak vertaald als berouw/inkeer, maar nauwkeuriger terugkeren. En waar moeten we naar terugkeren?

En dus hebben we het geluid van de sjofar, de indringende melodieën en liederen, en zelfs het uitbeelden van onze dood. Ze proberen ons allemaal te breken, ons wakker te maken, ons eraan te herinneren. Maar wij mensen hebben het opmerkelijke vermogen gekregen om het te negeren. Misschien is het voornaamste instrument van de *yetzer harah* ons ertoe aan te zetten datgene te verwerpen wat zo duidelijk en eenvoudig te zien is, waardoor ons vermogen wordt belemmerd om het hart te laten voelen wat het hoofd weet. Dit is echt! Onze tijd is beperkt.

En toch is het uiteindelijk aan ieder van ons om het initiatief te nemen om te veranderen. Onze parasja, Ha’azinoe begint met:

> Moge mijn leerdicht druppen als regen, mijn voordracht vloeien als dauw,
> Als stortbuien op het jonge groen en als regenvlagen op het gras.

Wat Rav Yerucham Levovitz gebruikt om ons te leren:

> “Ga naar buiten en zie dat de hele Torah die Mozes van de Sinaï ontving uiteindelijk niets meer is dan ‘regen en dauw’, en **het belangrijkste is de kracht/het vermogen [van groei] die uit het zelf komt**, de kracht binnen de mensheid is die groeit uit de kracht van de Torah, die voor ons als regen en dauw is. De mensheid leeft niet [groeit] door wat van buitenaf komt, zelfs niet door de kracht van de Torah; **de mensheid leeft alleen door de kracht van zichzelf**. Door zichzelf en voor zichzelf. Zo groots en immens is de kracht van het menselijk zelf.”

En dus zullen de sjofar, de melodieën en zelfs de generale repetitie voor de dood er niet voor zorgen dat we veranderen:

> “... we moeten weten dat al deze externe bronnen nog steeds niets zijn. Waar is de bron van de vitaliteit van de mensheid – in jezelf, in je ziel (*Chochma U'Mussar*, Deel. 2, Inleiding, p. 6, mijn benadrukking vetgedrukt).

Mogen we allemaal succes hebben bij het diep in onszelf reiken om de noodzakelijke verandering van *teshuva* te beginnen,

Shabbat Shalom en G'mar Chatima Tova